BG 18
അഥാഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ . മോക്ഷസംന്യാസയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച .
സ+ന്ന്യാ-സ+സ്യ മഹാബാഹോ ത+ത്ത്വ-മി+ച്ഛാമി വേദിതും .
ത്യാഗ+സ്യ ച ഹൃഷീകേശ പൃഥ+ക്കേശി-നിഷൂദന .. 18-1..
PP
അർജ്ജുനഃ ഉവാച .
സന്ന്യാസസ്യ മഹാ-ബാഹോ തത്ത്വം ഇച്ഛാമി വേദിതും .
ത്യാഗസ്യ ച ഹൃഷീകേശ പൃഥക് കേശി-നിഷൂദന

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
കാ+മ്യാനാം(ങ്) കർമണാം(ൻ) ന്യാസം സ+ന്ന്യാസം(ങ്)കവയോ വിദുഃ .
സർവ-കർമ-ഫല+ത്യാഗം പ്രാഹുസ്ത്യാഗം(വ്) വിച+ക്ഷണാഃ .. 18-2..
PP
ശ്രീഭഗവാൻ ഉവാച .
കാമ്യാനാം കർമണാം ന്യാസം സന്ന്യാസം കവയഃ വിദുഃ .
സർവ കർമ ഫല ത്യാഗം പ്രാഹുഃ ത്യാഗം വിച+ക്ഷണാഃ

ത്യാ+ജ്യം(ൻ) ദോഷ-വദി+ത്യേകേ കർമ+പ്രാഹുർമനീഷിണഃ .
യ+ജ്ഞ-ദാന-തപഃ(ഖ്)കർമ ന+ത്യാ+ജ്യ-മിതി ചാപരേ .. 18-3..
PP
ത്യാജ്യം ദോഷ-വത് ഇതി ഏകേ കർമ പ്രാഹുഃ മനീഷിണഃ .
യജ്ഞ ദാന തപഃ കർമ ന ത്യാജ്യം ഇതി ച അപരേ

നി+ശ്ചയം ശൃണു മേ ത+ത്ര+ത്യാഗേ ഭരത-സ+ത്തമ .
ത്യാഗോഹി പുരുഷ+വ്യാ+ഘ്ര+ത്രിവിധസ് സ+മ്പ്ര-കീർതിതഃ .. 18-4..
PP
നിശ്ചയം ശൃണു മേ തത്ര ത്യാഗേ ഭരത-സത്-തമ .
ത്യാഗഃ ഹി പുരുഷ-വ്യാഘ്ര ത്രി-വിധഃ സമ്പ്ര-കീർതിതഃ

യ+ജ്ഞ-ദാന-തപഃ(ഖ്)കർമ ന+ത്യാ+ജ്യം(ങ്) കാ+ര്യ-മേവ തത് .
യ+ജ്ഞോ ദാനം(ൻ)തപ+ശ്ചൈവ പാവനാനി മനീഷിണാം .. 18-5..
PP
യജ്ഞ ദാന തപഃ കർമ ന ത്യാജ്യം കാര്യം ഏവ തത് .
യജ്ഞഃ ദാനം തപഃ ച ഏവ പാവനാനി മനീഷിണാം

ഏതാ+ന്യപിതു കർമാണി സങ്ഗ+ന്ത്യ+ക്ത്വാ ഫലാനി ച .
കർത+വ്യാ-നീതി മേ പാർഥ നി+ശ്ചിതം മതമു+ത്തമം .. 18-6..
PP

ഏതാനി അപി തു കർമാണി സങ്ഗം ത്യക്ത്വാ ഫലാനി ച .
കർതവ്യാനി ഇതി മേ പാർഥ നിശ്ചിതം മതം ഉത്തമം

നിയത+സ്യതു സ+ന്ന്യാസഃ(ഖ്)കർമണോ നോപ-പദ്യതേ .
മോഹാ+ത്ത+സ്യ പരി+ത്യാഗ+സ്താമസഃ(ഫ്)പരികീർതിതഃ .. 18-7..
PP
നിയതസ്യ തു സന്ന്യാസഃ കർമണഃ ന ഉപപദ്യതേ .
മോഹാത് തസ്യ പരിത്യാഗഃ താമസഃ പരികീർതിതഃ

ദുഃ(ഖ്)ഖ-മി+ത്യേവ യത്കർമ കായ+ക്ലേശ-ഭയാ+ത്ത്യ-ജേത് .
സ കൃ+ത്വാ രാജസം(ൻ)ത്യാഗ+ന്നൈവ+ത്യാഗ-ഫലം(ൽ) ലഭേത് .. 18-8..
PP
ദുഃഖം ഇതി ഏവ യത് കർമ കായ ക്ലേശ ഭയാത് ത്യജേത് .
സഃ കൃത്വാ രാജസം ത്യാഗം ന ഏവ ത്യാഗ ഫലം ലഭേത്

കാ+ര്യ-മി+ത്യേവ യത്കർമ നിയതം(ങ്)ക്രിയതേ്ര്ജുന .
സങ്ഗ+ന്ത്യ+ക്ത്വാ ഫല+ഞ്ചൈവ സ+ത്യാഗസ് സാ+ത്ത്വികോ മതഃ .. 18-9..
PP
കാര്യം ഇതി ഏവ യത് കർമ നിയതം ക്രിയതേ അർജുന .
സങ്ഗം ത്യക്ത്വാ ഫലം ച ഏവ സഃ ത്യാഗഃ സാത്ത്വികഃ മതഃ

ന+ദ്വേഷ്ട്യ-കുശലം(ങ്) കർമ കുശലേ നാനുഷ+ജ്ജതേ .
ത്യാഗീ സ+ത്ത്വ-സമാ-വിഷ്ടോ മേധാവീ ഛി+ന്ന-സംശയഃ .. 18-10..
PP
ന ദ്വേഷ്ടി അകുശലം കർമ കുശലേ ന അനുഷജ്ജതേ .
ത്യാഗീ സത്ത്വ സമാവിഷ്ടഃ മേധാവീ ഛിന്ന സംശയഃ

ന ഹി ദേഹഭൃതാ ശ+ക്യം(ൻ)ത്യ+ക്തും(ങ്) കർമാ+ണ്യ-ശേഷതഃ .
യസ്തു കർമഫല+ത്യാഗീ സ+ത്യാഗീ+ത്യഭി-ധീയതേ .. 18-11..
PP
ന ഹി ദേഹ-ഭൃതാ ശക്യം ത്യക്തും കർമാണി അശേഷതഃ .
യഃ തു കർമ ഫല ത്യാഗീ സഃ ത്യാഗീ ഇതി അഭിധീയതേ

അനിഷ്ട-മിഷ്ടം മി+ശ്രഞ്ച+ത്രിവിധം(ങ്) കർമണഃ(ഫ്) ഫലം .
ഭവ+ത്യ+ത്യാഗിനാം പ്രേത്യ നതു സ+ന്ന്യാ-സിനാം(ങ്)ക്വചിത് .. 18-12..
PP
അനിഷ്ടം ഇഷ്ടം മിശ്രം ച ത്രിവിധം കർമണഃ ഫലം .
ഭവതി അത്യാഗിനാം പ്രേത്യ ന തു സന്ന്യാസിനാം ക്വചിത്

പ+ഞ്ചൈതാനി മഹാബാഹോ കാരണാനി നിബോധ മേ .

സാങ്ഖ്യേ കൃതാ+ന്തേ+പ്രോ+ക്താനി സി+ദ്ധയേ സർവകർമണാം .. 18-13..
PP
പഞ്ച ഏതാനി മഹാ-ബാഹോ കാരണാനി നിബോധ മേ .
സാങ്ഖ്യേ കൃത-അന്തേ പ്രോക്താനി സിദ്ധയേ സർവകർമണാം

അധിഷ്ഠാനം(ൻ)തഥാ കർതാ കരണ+ഞ്ച പൃഥ+ഗ്വിധം .
വിവിധാ+ശ്ച പൃഥക്ചേഷ്ടാ ദൈവ+ഞ്ചൈവാ+ത്ര പ+ഞ്ചമം .. 18-14..
PP
അധിഷ്ഠാനം തഥാ കർതാ കരണം ച പൃഥക് വിധം .
വിവിധാഃ ച പൃഥക് ചേഷ്ടാഃ ദൈവം ച ഏവ അത്ര പഞ്ചമം

ശരീര-വാങ്മനോഭി+ര്യത് കർമ+പ്രാരഭതേ നരഃ .
ന്യാ+യ്യം(വ്) വാ വിപരീതം(വ്)വാ പ+ഞ്ചൈതേ ത+സ്യ ഹേതവഃ .. 18-15..
PP
ശരീര വാക് മനോഭിഃ യത് കർമ പ്രാരഭതേ നരഃ .
ന്യായ്യം വാ വിപരീതം വാ പഞ്ച ഏതേ തസ്യ ഹേതവഃ

ത+ത്രൈവം സതി കർതാര-മാത്മാനം(ങ്) കേവല+ന്തു യഃ .
പ+ശ്യ+ത്യകൃത-ബു+ദ്ധി+ത്വാൻ-നസ പ+ശ്യതി ദുർമതിഃ .. 18-16..
PP
തത്ര ഏവം സതി കർതാരം ആത്മാനം കേവലം തു യഃ .
പശ്യതി അകൃത-ബുദ്ധിത്വാത് ന സഃ പശ്യതി ദുർമതിഃ

യ+സ്യ നാഹ+ങ്കൃതോ ഭാവോ ബു+ദ്ധി+ര്യ+സ്യന ലി+പ്യതേ .
ഹ+ത്വാ്പി സ ഇമാ+ല്ലോകാൻ-നഹ+ന്തിന നിബ+ധ്യതേ .. 18-17..
PP
യസ്യ ന അഹങ്കൃതഃ ഭാവഃ ബുദ്ധിഃ യസ്യ ന ലിപ്യതേ .
ഹത്വാ അപി സഃ ഇമാൻ ലോകാൻ ന ഹന്തി ന നിബധ്യതേ

ജ്ഞാനം, ജ്ഞേയ+മ്പരി+ജ്ഞാതാ+ത്രിവിധാ കർമ-ചോദനാ .
കരണം(ങ്)കർമ കർതേതി+ത്രിവിധഃ(ഖ്) കർമ-സങ്ഗ്രഹഃ .. 18-18..
PP
ജ്ഞാനം ജ്ഞേയം പരിജ്ഞാതാ ത്രി-വിധാ കർമ ചോദനാ .
കരണം കർമ കർത ഇതി ത്രി-വിധഃ കർമ സങ്ഗ്രഹഃ

ജ്ഞാനം(ങ്) കർമച കർതാച+ത്രിധൈവ ഗുണഭേദതഃ .
പ്രോ+ച്യതേ ഗുണ-സങ്ഖ്യാനേ യഥാവ+ച്ഛൃണു താ+ന്യപി .. 18-19..
PP
ജ്ഞാനം കർമ ച കർതാ ച ത്രിധാ ഏവ ഗുണ-ഭേദതഃ .
പ്രോച്യതേ ഗുണ-സങ്ഖ്യാനേ യഥാവത് ശ്രുണു താനി അപി

സർവ-ഭൂതേഷു യേനൈകം ഭാവ-മ+വ്യയ-മീ+ക്ഷതേ .
അവി+ഭക്തം(വ്) വിഭ+ക്തേഷു
തജ്-ജ്ഞനം(വ്) വി+ദ്ധി സാ+ത്ത്വികം .. 18-20..
PP
സർവ-ഭൂതേഷു യേന ഏകം ഭാവം അവ്യയം ഈക്ഷതേ .
അവിഭക്തം വിഭക്തേഷു തത് ജ്ഞാനം വിദ്ധി സാത്ത്വികം

പൃഥ+ക്ത്വേന തു യജ് ജ്ഞാനം(ൻ)നാനാ-ഭാവാൻപൃഥ+ഗ്വിധാൻ .
വേ+ത്തി സർവേഷു ഭൂതേഷു തജ് ജ്ഞാനം(വ്) വി+ദ്ധി രാജസം .. 18-21..
PP
പൃഥക്ത്വേന തു യത് ജ്ഞാനം നാനാ-ഭാവാൻ പൃഥക്-വിധാൻ .
വേത്തി സർവേഷു ഭൂതേഷു തത് ജ്ഞാനം വിദ്ധി രാജസം

യ+ത്തു-കൃത്സ്നവ-ദേകസ്മിൻകാ+ര്യേ സ+ക്തമ-ഹൈതുകം .
അത+ത്ത്വാർഥ-വദ+ല്പ+ഞ്ച ത+ത്താമസ-മുദാഹൃതം .. 18-22..
PP
യത് തു കൃത്സ്ന-വത് ഏകസ്മിൻ കാര്യേ സക്തം അഹൈതുകം .
അതത്ത്വ-അർഥ-വത് അല്പം ച തത് താമസ ഉദാഹൃതം

നിയതം സംഗര-ഹിത-മരാഗ+ദ്വേഷതഃ(ഖ്) കൃതം .
അഫല+പ്രേപ്സുനാ കർമ യ+ത്തഥ് സാ+ത്ത്വിക-മുച്യതേ .. 18-23..
PP
നിയതം സങ്-ഗരഹിതം അരാഗ-ദ്വേഷതഃ കൃതം .
അഫല-പ്രേപ്സുനാ കർമ യത് തത് സാത്ത്വികം ഉച്യതേ

യ+ത്തു കാമേപ്സുനാ കർമ സാഹ+ങ്കാരേണ വാ പുനഃ .
ക്രിയതേ ബഹുലാ-യാസം(ൻ)ത+ദ്രാജസ-മുദാഹൃതം .. 18-24..
PP
യത് തു കാമ ഈപ്സുനാ കർമ സ-അഹങ്കാരേണ വാ പുനഃ .
ക്രിയതേ ബഹുല ആയാസം തത് രാജസം ഉദാഹൃതം

അനുബ+ന്ധം(ങ്)ക്ഷയം ഹിംസാ-മന-പേ+ക്ഷ്യ ച പൗരുഷം .
മോഹാ-ദാര+ഭ്യതേ കർമ യ+ത്തത്-താമസ-മുച്യതേ .. 18-25..
PP
അനുബന്ധം ക്ഷയം ഹിംസാം അനപേക്ഷ്യ ച പൗരുഷം .
മോഹാത് ആരഭ്യതേ കർമ യത് താമസം ഉച്യതേ

മു+ക്ത-സങ്ഗോ്നഹം(വ്)വാദീ ധൃ+ത്യുഥ്-സാഹ-സമന്വിതഃ .
സി+ദ്ധ്യ-സി+ദ്ധ്യോർനിർവികാരഃ(ഖ്) കർതാ സാ+ത്ത്വിക ഉ+ച്യതേ .. 18-
26..

PP
മുക്ത-സംഗഃ അനഹം-വാദീ ധൃതി ഉത്സാഹ സമന്വിതഃ .
സിദ്ധി അസിദ്ധ്യോഃ നിർവികാരഃ കർതാ സാത്ത്വികഃ ഉച്യതേ

രാഗീ കർമ-ഫല+പ്രേപ്സുർലുബ്ധോ ഹിംസാ+ത്മകോ്ശുചിഃ . ഹർഷ-ശോകാ+ന്വിതഃ(ഖ്) കർതാ രാജസഃ(ഫ്) പരികീർതിതഃ .. 18-27..
PP
രാഗീ കർമ-ഫല പ്രേപ്സുഃ ലുബ്ധഃ ഹിംസ ആത്മകഃ അശുചിഃ . ഹർഷ-ശോക-അന്വിതഃ കർതാ രാജസഃ പരികീർതിതഃ

അയു+ക്തഃ(ഫ്)പ്രാകൃതസ് സ്തബ്ധശ്-
ശഠോ നൈഷ്കൃതി-കോ്ലസഃ .
വിഷാദീ ദീർഘസൂ+ത്രീ ച കർതാ താമസ ഉ+ച്യതേ .. 18-28..
PP
അയുക്തഃ പ്രാകൃതഃ സ്തബ്ധഃ ശഠഃ നൈഷ്കൃതികഃ അലസഃ . വിഷാദീ ദീർഘ-സൂത്രീ ച കർതാ താമസഃ ഉച്യതേ

ബു+ദ്ധേർഭേദം(ൻ)ധൃതേ+ശ്ചൈവ ഗുണത+സ്ത്രി+വിധം ശൃണു .
പ്രോ+ച്യ-മാന-മശേ-ഷേണ പൃഥ+ക്ത്വേന ധന+ഞ്ജയ .. 18-29..
PP
ബുദ്ധേഃ ഭേദം ധൃതേഃ ചൈവ ഗുണതഃ ത്രി-വിധം ശൃണു .
പ്രോച്യമാനം അശേഷേണ പൃഥ+ക്ത്വേന ധനഞ്ജയ

പ്രവൃത്തി+ഞ്ച നിവൃത്തി+ഞ്ച കാ+ര്യാ-കാ+ര്യേ ഭയാ-ഭയേ .
ബ+ന്ധം മോക്ഷഞ്ച യാ വേ+ത്തി ബുദ്ധിസ് സാ പാർഥ സാ+ത്ത്വികീ .. 18-30..
PP
പ്രവൃത്തിം ച നിവൃത്തിം ച കാര്യ അകാര്യേ ഭയ അഭയേ .
ബന്ധം മോക്ഷം ച യാ വേത്തി ബുദ്ധിഃ സാ പാർഥ സാത്ത്വികീ

യയാ ധർമമ -ധർമഞ്ച കാര്യഞ്ചാ-കാര്യമേവ ച .
അയഥാവത്പ്രജാ-നാതി ബുദ്ധിസ് സാ പാർഥ രാജസീ..18-31..
PP
യയാ ധർമം അധർമം ച കാര്യം ച അകാര്യം ഏവ ച .
അയഥാ-വത് പ്രജാനാതി ബുദ്ധിഃ സാ പാർഥ രാജസീ

അധർമം(ൻ) ധർമ-മിതി യാ മ+ന്യതേ തമസാ-വൃതാ .
സർവാർഥാ+ന്വിപരീ-താംശ്ച ബുദ്ധിസ് സാ പാർഥ താമസീ .. 18-32..
PP
അധർമം ധർമം ഇതി യാ മന്യതേ തമസാ ആവൃതാ .
സർവ അർഥാൻ വിപരീതാൻ ച ബുദ്ധിഃ സാ പാർഥ താമസീ

ധൃ+ത്യാ യയാ ധാരയതേ മനഃ(ഫ്)പ്രാണേ+ന്ദ്രിയ+ക്രിയാഃ .
യോഗേനാ+വ്യഭി-ചാരി+ണ്യാ ധൃതിസ് സാ പാർഥ സാ+ത്ത്വികീ .. 18-33..
PP
ധൃത്യാ യയാ ധാരയതേ മനഃ പ്രാണ ഇന്ദ്രിയ ക്രിയാഃ . യോഗേന
അവ്യഭിചാരിണ്യാ ധൃതിഃ സാ പാർഥ സാത്ത്വികീ

യയാ തു ധർമ-കാമാർഥാ+ന്ധൃ+ത്യാ ധാരയതേ്ഽർജുന .
പ്രസങ്ഗേന ഫലാ-കാങ്ക്ഷീ ധൃതിസ് സാ പാർഥ രാജസീ .. 18-34..
PP
യയാ തു ധർമ കാമ അർഥാൻ ധൃത്യാ ധാരയതേ അർജുന .
പ്രസംഗേന ഫല ആകാങ്ക്ഷീ ധൃതിഃ സാ പാർഥ രാജസീ

യയാ+സ്വപ്നം ഭയം ശോകം വിഷാദം മദ-മേവ ച .
നവി-മു+ഞ്ചതി ദുർമേധാ ധൃതിസ് സാ പാർഥ താമസീ .. 18-35..
PP
യയാ സ്വപ്നം ഭയം ശോകം വിഷാദം മദം എവ ച .
ന വിമുഞ്ചതി ദുർമേധാ ധൃതിഃ സാ പാർഥ താമസീ

സുഖ+ന്ത്വി-ദാനീം(ൻ)ത്രിവിധം ശൃണു മേ ഭരതർഷഭ .
അ+ഭ്യാ-സാദ്ര-മതേ യ+ത്ര ദുഃ(ഖ്)ഖാ+ന്ത+ഞ്ച-നിഗ+ച്ഛതി .. 18-36..
PP
സുഖം തു ഇദാനീം ത്രി-വിധം ശൃണു മേ ഭരത-ഋഷഭ .
അഭ്യാസാത് രമതേ യത്ര ദുഃഖ അന്തം ച നിഗച്ഛതി

യ+ത്ത-ദ+ഗ്രേ വിഷ-മിവ പരിണാമേ്ഽമൃതോപമം .
തഥ്സുഖം സാത്ത്വികം പ്രോ+ക്ത-മാത്മ-ബു+ദ്ധി+പ്ര-സാദജം .. 18-37..
PP
യത് തത് അഗ്രേ വിഷം ഇവ പരിണാമേ അമൃത ഉപമം .
തത് സുഖം സാത്ത്വികം പ്രോക്തം ആത്മ ബുദ്ധി പ്രസാദജം

വിഷയേ+ന്ദ്രിയ-സംയോഗാ+ദ്യത്ത-ദ+ഗ്രേ്ഽമൃതോ-പമം .
പരിണാമേ വിഷമിവ തഥ്സുഖം രാജസം സ്മൃതം .. 18-38..
PP
വിഷയ ഇന്ദ്രിയ സംയോഗാത് യത് തത് അഗ്രേ അമൃത ഉപമം .
പരിണാമേ വിഷം ഇവ തത് സുഖം രാജസം സ്മൃതം

യദ+ഗ്രേ ചാനു-ബന്ധേ ച സുഖം മോഹന-മാ+ത്മനഃ .
നി+ദ്രാ-ല+സ്യ+പ്രമാ-ദോത്ഥം(ൻ)ത+ത്താമ-സമുദാ-ഹൃതം .. 18-39..
PP
യത് അഗ്രേ ച അനുബന്ധേ ച സുഖം മോഹനം ആത്മനഃ .

നിദ്രാ ആലസ്യ പ്രമാദ ഉത്ഥം തത് താമസം ഉദാഹൃതം

നത-ദസ്തി പൃഥിവ്യാം(വ്) വാ ദിവി ദേവേഷു വാ പുനഃ .
സ+ത്ത്വം പ്രകൃതി-ജൈർമു+ക്തം(യ്)-
യദേഭിസ് സ്യാ+ത്ത്രിഭിർഗുണൈഃ .. 18-40..
PP
ന തത് അസ്തി പൃഥിവ്യാം വാ ദിവി ദേവേഷു വാ പുനഃ .
സത്ത്വം പ്രകൃതി+ജൈഃ മുക്തം യത് ഏഭിഃ സ്യാത് ത്രിഭിഃ ഗുണൈഃ

ബ്രാ+ഹ്മണ+ക്ഷത്രിയ-വിശാം ശൂ+ദ്രാണാഞ്ച പര+ന്തപ .
കർമാണി+പ്രവി-ഭ+ക്താനി+സ്വഭാവ+പ്രഭവൈർഗുണൈഃ .. 18-41..
PP
ബ്രാഹ്മണ ക്ഷത്രിയ വിശാം ശൂദ്രാണാം ച പരന്തപ .
കർമാണി പ്രവിഭക്താനി സ്വഭാവ പ്രഭവൈഃ ഗുണൈഃ

ശമോ ദമസ്തപശ് ശൗചം(ങ്)ക്ഷാ+ന്തി-രാർജവ-മേവ ച .
ജ്ഞാനം(വ്)വി+ജ്ഞാന-മാസ്തിക്യം ബ്ര+ഹ്മകർമ+സ്വഭാവജം .. 18-42..
PP
ശമഃ ദമഃ തപഃ ശൗചം ക്ഷാന്തിഃ ആർജവം ഏവ ച .
ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനം ആസ്തിക്യം ബ്രഹ്മ കർമ സ്വഭാവ ജം

ശൗര്യം(ൻ)തേജോ ധൃതിർദാ+ക്ഷ്യം(യ്) യുദ്ധേ ചാ+പ്യ-പലായനം . ദാന-
മീ+ശ്വര-ഭാവ+ശ്ച+ക്ഷാത്രം(ങ്) കർമ+സ്വ-ഭാവജം .. 18-43..
PP
ശൗര്യം തേജഃ ധൃതിഃ ദാക്ഷ്യം യുദ്ധേ ച അപി അപലായനം .
ദാനം ഈശ്വര ഭാവഃ ച ക്ഷാത്രം കർമ സ്വഭാവ ജം

കൃഷി-ഗോ ര+ക്ഷ്യ-വാണി+ജ്യം(വ്)വൈ+ശ്യ-കർമ+സ്വ-ഭാവജം .
പരി-ച+ര്യാ+ത്മകം(ങ്)കർമ ശൂ+ദ്ര+സ്യാപി+സ്വ-ഭാവജം .. 18-44..
PP
കൃഷി ഗോ രക്ഷ്യ വാണിജ്യം വൈശ്യ കർമ സ്വഭാവ ജം .
പരിചര്യാ ആത്മകം കർമ ശൂദ്രസ്യ അപി സ്വഭാവജം

സ്വേ+സ്വേ കർമ+ണ്യ-ഭിരതസ് സംസി+ദ്ധിം(ൽ) ലഭതേ നരഃ .
സ്വകർമ-നിരതസ് സി+ദ്ധിം(യ്) യഥാ വി+ന്ദതി ത+ച്ഛൃണു .. 18-45..
PP
സ്വേ സ്വേ കർമണി അഭിരതഃ സംസിദ്ധിം ലഭതേ നരഃ .
സ്വ-കർമ നിരതഃ സിദ്ധിം യഥാ വിന്ദതി തത് ശ്രുണു

യതഃ(ഫ്)പ്രവൃ+ത്തിർഭൂതാനാം(യ്) യേന സർവ-മിദ+ന്തതം .
സ്വകർമണാ തമ+ഭ്യർച്യ സി+ദ്ധിം(വ്) വി+ന്ദതി മാനവഃ .. 18-46..

PP
യതഃ പ്രവൃത്തിഃ ഭൂതാനാം യേന സർവം ഇദം തതം .
സ്വ കർമണാ തം അഭ്യർച്യ സിദ്ധിം വിന്ദതി മാനവഃ

ശ്രേയാൻസ്വ-ധർമോ വിഗുണഃ(ഫ്) പര-ധർമാ+ത്സ്വ-നുഷ്ഠിതാത് .
സ്വഭാവ-നിയതം(ങ്) കർമ കുർവ+ന്നാപ്നോതി കിൽബിഷം .. 18-47..
PP
ശ്രേയാൻ സ്വ-ധർമഃ വിഗുണഃ പര-ധർമാത് സു അനുഷ്ഠിതാത് . സ്വഭാവ നിയതം കർമ കുർവൻ ന ആപ്നോതി കിൽബിഷം

സഹജം(ങ്) കർമ കൗ+ന്തേയ സദോഷ-മപിന+ത്യജേത് .
സർവാ-രംഭാഹി ദോഷേണ ധൂമേ-നാ+ഗ്നി-രിവാ-വൃതാഃ .. 18-48..
PP
സഹ ജം കർമ കൗന്തേയ സ-ദോഷം അപി ന ത്യജേത് .
സർവ ആരംഭാഃ ഹി ദോഷേണ ധൂമേന അഗ്നിഃ ഇവ ആവൃതാഃ

അസ+ക്ത-ബുദ്ധിസ് സർവ+ത്ര ജിതാ+ത്മാ വിഗതസ്പൃഹഃ .
നൈഷ്കർമ്യ-സിദ്ധി+മ്പരമാം സ+ന്ന്യാസേ-നാധി-ഗ+ച്ഛതി .. 18-49..
PP
അസക്ത-ബുദ്ധിഃ സർവത്ര ജിത-ആത്മാ വിഗത -സ്പൃഹഃ .
നൈഷ്കർമ്യ-സിദ്ധിം പരമാം സംന്യാസേന അധിഗച്ഛതി

സിദ്ധി+മ്പ്രാപ്തോ യഥാ+ബ്രഹ്മ തഥാപ്നോതി നിബോധ മേ . സമാസേ-നൈവ കൗ+ന്തേയ നിഷ്ഠാ+ജ്ഞാന+സ്യ യാ പരാ .. 18-50..
PP
സിദ്ധിം പ്രാപ്തഃ യഥാ ബ്രഹ്മ തഥാ ആപ്നോതി നിബോധ മേ .
സമാസേന ഏവ കൗന്തേയ നിഷ്ഠാ ജ്ഞാനസ്യ യാ പരാ

ബു+ദ്ധ്യാ വിശു+ദ്ധയാ യു+ക്തോ ധൃ+ത്യാ+ത്മാനം(ൻ)നിയ+മ്യ ച .
ശബ്ദാ-ദീ+ന്വി-ഷയാംസ്ത്യ+ക്ത്വാ രാഗ+ദ്വേഷൗ+വ്യുദ+സ്യ ച .. 18-51..
PP
ബുദ്ധ്യാ വിശുദ്ധയാ യുക്തഃ ധൃത്യാ ആത്മാനം നിയമ്യ ച .
ശബ്ദ ആദീൻ വിഷയാൻ✓ത്യക്ത്വാ രാഗ ദ്വേഷൗ വ്യുദസ്യ ച

വിവി+ക്ത-സേവീ ല+ഘ്വാശീ യത-വാക്കായ-മാനസഃ .
ധ്യാന-യോഗ-പരോ നി+ത്യം(വ്)വൈരാഗ്യം സമുപാ+ശ്രിതഃ .. 18-52..
PP
വിവിക്ത-സേവീ ലഘു ആശീ യത വാക് കായ മാനസഃ .
ധ്യാന-യോഗ-പരഃ നിത്യം വൈരാഗ്യം സമുപാശ്രിതഃ

അഹ+ങ്കാരം ബലം(ൻ)ദർപം(ങ്)കാമം(ങ്)ക്രോധം പരിഗ്രഹം .

വിമു+ച്യ നിർമമശ് ശാ+ന്തോ+ബ്രഹ്മ-ഭൂയായ കല്പതേ .. 18-53..
PP
അഹങ്കാരം ബലം ദർപം കാമം ക്രോധം പരിഗ്രഹം .
വിമുച്യ നിർമമഃ ശാന്തഃ ബ്രഹ്മ-ഭൂയായ കല്പതേ

ബ്ര+ഹ്മ-ഭൂതഃ(ഫ്)പ്രസ+ന്നാ+ത്മാ ന ശോചതി ന കാങ്ക്ഷതി .
സമസ് സർവേഷു ഭൂതേഷു മദ്ഭ+ക്തിം(ൽ) ലഭതേ പരാം .. 18-54..
PP
ബ്രഹ്മ-ഭൂതഃ പ്രസന്ന ആത്മാ ന ശോചതി ന കാങ്ക്ഷതി .
സമഃ സർവേഷു ഭൂതേഷു മത് ഭക്തിം ലഭതേ പരാം

ഭ+ക്ത്യാ മാമഭി-ജാനാതി യാവാ+ന്യ+ശ്ചാസ്മി ത+ത്ത്വതഃ .
തതോ മാം(ൻ)ത+ത്ത്വതോ+ജ്ഞാ+ത്വാ വിശതേ തദനന്തരം .. 18-55..
PP
ഭക്ത്യാ മാം അഭിജാനാതി യാവാൻ യഃ ച അസ്മി തത്ത്വതഃ .
തതഃ മാം തത്ത്വതഃ ജ്ഞാത്വാ വിശതേ തത് അനന്തരം

സർവകർമാ+ണ്യപി സദാ കുർവാണോ മദ്-വ്യപാ+ശ്രയഃ .
മത്പ്രസാ-ദാദ-വാപ്നോതി ശാ+ശ്വതം പദ-മ+വ്യയം .. 18-56..
PP
സർവ കർമാണി അപി സദാ കുർവാണഃ മത്-വ്യപാശ്രയഃ .
മത്പ്രസാദാത് അവാപ്നോതി ശാശ്വതം പദം അവ്യയം

ചേതസാ സർവ-കർമാണി മയി സ+ന്ന്യ+സ്യ മത്പരഃ .
ബു+ദ്ധി-യോഗ-മുപാ+ശ്രിത്യ മ+ച്ചി+ത്തസ് സതതം ഭവ .. 18-57..
PP
ചേതസാ സർവ-കർമാണി മയി സന്ന്യസ്യ മത്പരഃ .
ബുദ്ധി-യോഗം ഉപാശ്രിത്യ മത് ചിത്തഃ സതതം ഭവ

മ+ച്ചി+ത്തസ് സർവ-ദുർഗാണി മത്പ്രസാ-ദാത്ത-രി+ഷ്യസി .
അഥ ചേ+ത്ത്വ-മഹ+ങ്കാരാൻ-ന+ശ്രോ+ഷ്യസി വിനങ്ക്ഷ്യസി .. 18-58..
PP
മത് ചിത്തഃ സർവ ദുർഗാണി മത് പ്രസാദാത് തരിഷ്യസി .
അഥ ചേത് ത്വം അഹങ്കാരാത് ന ശ്രോഷ്യസി വിനങ്ക്ഷ്യസി

യദഹ+ങ്കാര-മാ+ശ്രി+ത്യ ന യോ+ത്സ്യ ഇതി മ+ന്യസേ .
മി+ഥ്യൈഷ+വ്യവ-സായ+സ്തേ+പ്രകൃതി+സ്ത്വാ+ന്നി-യോ+ക്ഷ്യതി .. 18-59..
PP
യത് അഹങ്കാരം ആശ്രിത്യ ന യോത്സ്യേ ഇതി മന്യസേ .
മിഥ്യാ ഏഷഃ വ്യവസായഃ തേ പ്രകൃതിഃ ത്വാം നിയോക്ഷ്യതി

സ്വഭാവ-ജേന കൗ+ന്തേയ നിബദ്ധസ് സ്വേന കർമണാ .
കർതും(ൻ)നേ+ച്ഛസി യന്മോഹാത്കരി+ഷ്യ+സ്യവ-ശോഽപി തത് .. 18-60..
PP
സ്വഭാവ-ജേന കൗന്തേയ നിബദ്ധഃ സ്വേന കർമണാ .
കർതും ന ഇച്ഛസി യത് മോഹാത് കരിഷ്യസി അവശഃ അപി തത്

ഈശ്വരസ് സർവ-ഭൂതാനാം ഹൃ+ദ്ദേ-ശേഽർജുന തിഷ്ഠതി .
ഭ്രാമയൻഫ്,സർവ-ഭൂതാനി യ+ന്ത്രാ-രൂഢാനി മായയാ .. 18-61..
PP
ഈശ്വരഃ സർവ-ഭൂതാനാം ഹൃത ദേശേ അർജുന തിഷ്ഠതി .
ഭ്രാമയൻ സർവ-ഭൂതാനി യന്ത്ര ആരൂഢാനി മായയാ

തമേവ ശരണം(ങ്)ഗ+ച്ഛ സർവ-ഭാവേന ഭാരത .
തത്പ്രസാദാത്പരാം ശാ+ന്തിം സ്ഥാനം പ്രാപ്സ്യസി ശാ+ശ്വതം .. 18-62..
PP
തം ഏവ ശരണം ഗച്ഛ സർവ-ഭാവേന ഭാരത .
തത് പ്രസാദാത് പരാം ശാന്തിം സ്ഥാനം പ്രാപ്സ്യസി ശാശ്വതം

ഇതി തേ+ജ്ഞാന-മാഖ്യാതം(ങ്) ഗുഹ്യാദ്ഗുഹ്യതര+മ്മയാ .
വിമൃ+ശ്യൈ-തദ-ശേഷേണ യഥേ+ച്ഛസി തഥാ കുരു .. 18-63..
PP
ഇതി തേ ജ്ഞാനം ആഖ്യാതം ഗുഹ്യാത് ഗുഹ്യതരം മയാ .
വിമൃശ്യ ഏതത് അശേഷേണ യഥാ ഇച്ഛസി തഥാ കുരു

സർവ-ഗുഹ്യ-തമം ഭൂയശ് ശൃണു മേ പരമം(വ്) വചഃ .
ഇഷ്ടോഽസി മേ ദൃഢമിതി തതോ വ+ക്ഷ്യാമി തേ ഹിതം .. 18-64..
PP
സർവ-ഗുഹ്യ-തമം ഭൂയഃ ശൃണു മേ പരമം വചഃ .
ഇഷ്ടഃ അസി മേ ദൃഢം ഇതി തതഃ വക്ഷ്യാമി തേ ഹിതം

മ+ന്മനാ ഭവ മദ്ഭ+ക്തോ മ+ദ്യാജീ മാം(ൻ) നമസ്കുരു .
മാമേ-വൈ+ഷ്യസി സത്യ+ന്തേ+പ്രതി-ജാനേ-പ്രിയോഽസി മേ .. 18-65..
PP
മത് മനാഃ ഭവ മത് ഭക്തഃ മത് യാജീ മാം നമസ്കുരു .
മാം ഏവ ഏഷ്യസി സത്യം തേ പ്രതിജാനേ പ്രിയഃ അസി മേ

സർവ-ധർമാൻപരി+ത്യ+ജ്യ മാമേകം ശരണം(വ്)വ്രജ .
അഹ+ന്ത്വാം സർവ-പാപേ+ഭ്യോ മോ+ക്ഷയി+ഷ്യാമി മാ ശുചഃ .. 18-66..
PP
സർവ-ധർമാൻ പരിത്യജ്യ മാം ഏകം ശരണം വ്രജ .

അഹം ത്വാം സർവ പാപേഭ്യഃ മോക്ഷയിഷ്യാമി മാ ശുചഃ

ഇദന്തേ നാത-പസ്കായ നാഭ-ക്തായ കദാചന .
നചാ-ശു+ശ്രൂഷവേ വാ+ച്യൻ-ന ച മാം(യ) യോഽഭ്യ-സൂയതി .. 18-67..
PP
ഇദം തേ ന അതപസ്കായ ന അഭക്തായ കദാചന .
ന ച അശുശ്രൂഷവേ വാച്യം ന ച മാം യഃ അഭ്യസൂയതി

യ ഇദ+മ്പരമം(ങ്) ഗുഹ്യം മദ്ഭ+ക്തേ+ഷ്വഭി-ധാ+സ്യതി .
ഭക്തിം മയി പരാം കൃത്വാ മാമേ-വൈ+ഷ്യ+ത്യസം-ശയഃ .. 18-68..
PP
യ ഇദം പരമം ഗുഹ്യം മത് ഭക്തേഷു അഭിധാസ്യതി .
ഭക്തിം മയി പരാം കൃത്വാ മാം ഏവ ഏഷ്യതി അസംശയഃ

ന ച തസ്മാ+ന്മനു+ഷ്യേഷു ക+ശ്ചി+ന്മേ+പ്രിയ-കൃ+ത്തമഃ .
ഭവിതാ ന ച മേ തസ്മാ-ദന്യഃ(ഫ്)പ്രിയ-തരോ ഭുവി .. 18-69..
PP
ന ച തസ്മാത് മനുഷ്യേഷു കശ്ചിത് മേ പ്രിയ-കൃത് തമഃ .
ഭവിതാ ന ച മേ തസ്മാത് അന്യഃ പ്രിയ-തരഃ ഭുവി

അ+ധ്യേ+ഷ്യതേ ചയ ഇമം(ൻ) ധർമ്യം സംവാദ-മാവയോഃ .
ജ്ഞാന-യജ്ഞേന തേനാഹ-മിഷ്ടസ് സ്യാമി-തിമേ മതിഃ .. 18-70..
PP
അധ്യേഷ്യതേ ച യഃ ഇമം ധർമ്യം സംവാദം ആവയോഃ .
ജ്ഞാന യജ്ഞേന തേന അഹം ഇഷ്ടഃ സ്യാം ഇതി മേ മതിഃ

ശ്ര+ദ്ധാ-വാന-നസൂ-യ+ശ്ച ശൃണുയാ-ദപി യോ നരഃ .
സോഽപി മു+ക്തശ് ശുഭാ+ല്ലോകാ+ന്പ്രാപ്നു-യാത്പുണ്യ-കർമണാം .. 18-71..
PP
ശ്രദ്ധാ-വാൻ അനസൂയഃ ച ശൃണുയാത് അപി യഃ നരഃ .
സഃ അപി മുക്തഃ ശുഭാൻ ലോകാൻ പ്രാപ്നുയാത് പുണ്യ-കർമണാം

ക+ച്ചി-ദേത+ച്ഛ്രുത+മ്പാർഥ+ത്വയൈ-കാ+ഗ്രേണ ചേതസാ .
ക+ച്ചി-ദജ്ഞാന-സമ്മോഹഃ(ഫ്)പ്രനഷ്ട+സ്തേ ധന+ഞ്ജയ .. 18-72..
PP
കച്ചിത് ഏതത് ശ്രുതം പാർഥ ത്വയാ ഏക അഗ്രേണ ചേതസാ .
കച്ചിത് ജ്ഞാന സമ്മോഹഃ പ്രനഷ്ടഃ തേ ധനഞ്ജയ

അർജുന ഉവാച .
നഷ്ടോ മോഹസ് സ്മൃതിർലബ്ധാ ത്വത്പ്രസാദാ+ന്മയാ+ച്യുത .

സ്ഥിതോ്യസ്മി ഗത-സ+ന്ദേഹഃ(ഖ്)കരി+ഷ്യേ വചന+ന്തവ .. 18-73..
PP
അർജ്ജുനഃ ഉവാച .
നഷ്ടഃ മോഹഃ സ്മൃതിഃ ലബ്ധാ ത്വത്-പ്രസാദാത് മയാ അച്യുത . സ്ഥിതഃ അസ്മി ഗത സന്ദേഹഃ കരിഷ്യേ വചനം തവ ..

സഞ്ജയ ഉവാച .
ഇ+ത്യഹം വാസുദേവ+സ്യ പാർഥ+സ്യ ച മഹാ+ത്മനഃ .
സംവാദ-മിമ-മ+ശ്രൗഷ-മദ്ഭുതം രോമഹർഷണം .. 18-74..
PP
സഞ്ജയഃ ഉവാച .
ഇതി അഹം വാസുദേവസ്യ പാർഥസ്യ ച മഹാ ആത്മനഃ .
സംവാദം ഇമം അശ്രൗഷ അദ്ഭുതം രോമ-ഹർഷണം ..

വ്യാസ+പ്രസാദാ+ച്ഛ്രുതവാ-നേതദ്ഗു+ഹ്യ-മഹ+മ്പരം .
യോഗം(യ്) യോഗേ+ശ്വരാത്കൃഷ്ണാഥ്-
സാ+ക്ഷാത്കഥ-യതസ് സ്വയം .. 18-75..
PP
വ്യാസ-പ്രസാദാത് ശ്രുതവാൻ ഏതത് ഗുഹ്യം അഹം പരം .
യോഗം യോഗ ഈശ്വരാത് കൃഷ്ണാത് സാക്ഷാത് കഥയതഃ സ്വയം

രാജൻഥ്, സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ സംവാദ-മിമ-മദ്ഭുതം .
കേശവാർജ്ജുനയോഃ(ഫ്)പുണ്യം ഹൃ+ഷ്യാമിച മുഹുർമുഹുഃ .. 18-76..
PP
രാജൻ സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ സംവാദം ഇമം അദ്ഭുതം .
കേശവ അർജ്ജുനയോഃ പുണ്യം ഹൃഷ്യാമി ച മുഹുഃ മുഹുഃ

ത+ച്ച സംസ്മൃ+ത്യ സംസ്മൃ+ത്യ രൂപ-മ+ത്യദ്ഭുതം ഹരേഃ .
വിസ്മയോ മേ മഹാൻ രാജൻ-ഹൃ+ഷ്യാമി ച പുനഃ(ഫ്) പുനഃ .. 18-77..
PP
തത് ച സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ രൂപം അതി അദ്ഭുതം ഹരേഃ .
വിസ്മയഃ മേ മഹാൻ രാജൻ ഹൃഷ്യാമി ച പുനഃ പുനഃ

യ+ത്ര യോഗേ+ശ്വരഃ(ഖ്) കൃഷ്ണോ യ+ത്ര പാർഥോ ധനുർധരഃ .
ത+ത്ര+ശ്രീർവിജയോ-ഭൂതിർധ്രുവാ നീതിർമതിർമമ .. 18-78..
PP
യത്ര യോഗ ഈശ്വരഃ കൃഷ്ണഃ യത്ര പാർഥഃ ധനുർധരഃ .
തത്ര ശ്രീഃ വിജയഃ ഭൂതിഃ ധ്രുവാ നീതിഃ മതിഃ മമ

ഓം തത്സ-ദിതി+ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാ-സൂപ-നിഷ+ത്സു+ബ്രഹ്മ-വി+ദ്യായാം

യോഗശാസ്ത്രേ+ശ്രീകൃഷ്ണാർജുനസംവാദേ
മോ+ക്ഷ-സന്ന്യാസ-യോഗോ നാമ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ .. 18..